

Ägardirektiv

Antagen av: Kommunfullmäktige

Datum: 2015-02-09 § 17

Ersätter: KF 2011-06-13 § 49

**Olofströms kommuns ägardirektiv för
direkt och indirekt ägda bolag**

Detta ägardirektiv ska antas av respektive bolagsstämman för direkt och indirekt ägda bolag av Olofströms kommun – en företagsam kommun. Bolagens styrelser och verkställande direktörer ska följa detta direktiv med bilagor.

1 kap. Syftet med ägardirektivet och principer för styrning**Syfte****§ 1**

Syftet med direktivet är att möjliggöra en aktiv styrning av bolagen, och underlätta för Olofströms kommun att följa verksamheten, och underlätta samordning med kommunens övriga verksamheter i så stor utsträckning som möjligt.

2 §

I detta ägardirektiv tydliggörs ansvar och roller mellan bolag och Olofströms kommun.

3 §

I de fall där beslutanderätten är delegerad från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen har kommunstyrelsen möjlighet att vidaredelegera till kommunstyrelsens arbetsutskott att fatta beslut.

4 §

Utöver den formella styrningen genom bolagsordningar, ägardirektiv och övriga skriftliga policys och reglementen kan styrning ske genom möten mellan bolagsstyrelser och kommunstyrelsens arbetsutskott.

Kommunfullmäktige**5 §**

Olofströms kommun genom kommunfullmäktige är ägare av kommunens bolag. Enligt 3 kap. 17 § Kommunallagen (KL) fastställer kommunfullmäktige ändamålet med bolagens verksamhet och utser ledamöter i direkt och indirekt ägda bolag.

Kommunfullmäktige ska ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

6a §

Nedan följer exempel på när kommunfullmäktiges beslut krävs innan beslut i bolagsstämman.

- Ändring av bolagsordning
- Ändring av aktiekapital

Ägardirektiv

- Fusion, förvärv eller bildande av dotterbolag

Innan beslut ska ärendet underställas kommunfullmäktige.

6b §

Nedan följer exempel på när kommunfullmäktiges ställningstagande/godkännande ska inhämtas innan beslut tas av bolagsstyrelse.

- Förvärv eller försäljning av fast egendom. Undantag lämnas för förvärv eller försäljning av fast egendom till ett värde av maximalt 1 miljon kronor under förutsättning att förvärvet inte avser fast egendom av strategisk betydelse där kommunstyrelsen fattar beslut.
- Större investeringar som väsentligt kan komma att påverka kommunens ekonomi och eller lånemöjligheter
- Avtal av större omfattning, eller med en avtalsperiod som binder bolaget under en längre tid, och som kan komma att ha en större effekt på bolagets ekonomi.

Bolagsstyrelsen prövar frågan om ärendet ska underställas kommunfullmäktige. Råder tveksamhet så ska ärendet underställas kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen

7 §

Den tillsynsplikt som kommunstyrelsen har enligt 6 kap 1 § KL omfattar även de av kommunen ägda bolagen.

Den formella ägarstyrningen har delegerats av kommunfullmäktige till kommunstyrelsen, som i sin tur kan delegera den aktiva styrningen till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Revisionsnämnden

8 §

Revisionsnämnden granskar all verksamhet i Olofströms kommun, vilket även omfattar bolagen.

Kommunfullmäktige utser 2 lekmannarevisorer för granskning av varje bolag. Revisorerna ska årligen lämna granskningsrapporter till bolagsstämma och kommunfullmäktige.

Bolagets skyldigheter mot ägaren

9 §

Bolagen ska utan dröjsmål expediera följande handlingar till kommunstyrelsen

- Protokoll och beslutsunderlag från styrelsesammanträde
- Protokoll från bolagsstämma
- Bolagets årsredovisning
- Revisionsberättelse
- Övriga av kommunen begärda handlingar

Ägardirektiv**10 §**

Bolagen ska arbeta mot av kommunfullmäktige antagna utvecklingsområden och övergripande mål.

Offentlig handling**11 §**

Allmänheten har rätt att ta del av handlingar hos bolagen enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet i andra kapitlet i tryckfrihetsförordningen och Offentlighets och sekretesslagen.

2 kap Interna förhållande och samordningskrav**Avkastningskrav, allmänt****1 §**

Avkastningskravet sätts så att det tryggar företagets fortlevnad och möjliggör eventuell tillväxt samt ger ägaren skälig avkastning på insatt kapital.

Bolagens resultat ska ge ägaren skälig avkastning på insatt kapital i enlighet med uppställda avkastningskrav

För att uppnå målen ska bolagen:

- Bedriva sin verksamhet affärsmässigt och med optimalt resursutnyttjande samt på ett sätt som säkerställer bolagens fortbestånd och resultatutveckling.
- Beakta sin betydelse för kommunens totala verksamhet bland annat innebärande minimerande av ekonomiska risker och tillvaratagande av koncernens samlade resurser.

2 §

Krav på respektive bolag vad gäller avkastning framgår av bilaga 1 – 4 till detta ägardirektiv.

Borgensavgift**3 §**

Den av kommunfullmäktige beslutade borgensavgiften framgår av Finanspolicyn.

Finansiering**4 §**

Den av kommunfullmäktige beslutade Finanspolicyn ska gälla för Olofströms kommuns direkt eller indirekt helägda bolag.

Ägardirektiv

Upphandling

5 §

Den av kommunfullmäktige beslutade Upphandlings- och inköspolicyn ska gälla för Olofströms kommuns direkt eller indirekt helägda bolag.

Undantag görs för de verksamheter där Lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF 2007:1092) tillämpas i de fall där policyn står i strid med LUF:

Arkivreglemente

6 §

Kommunens arkivreglemente ska gälla för kommunens bolag.

Kommunledningsförvaltningen

7 §

Kommunledningsförvaltningen biträder kommunstyrelsen i bolagsfrågor. På kommunledningsförvaltningen finns också verkställande direktör för kommunens ägarbolag Holje Holding. För att kommunledningsförvaltningen ska kunna fullgöra sitt beredningsansvar ska verkställande direktören för Holje Holding få tillgång till erforderlig information. För det fall bolaget anser att sekretess föreligger för begärd uppgift ska det särskilt anges i samband med att uppgiften lämnas ut.

Investeringsplan

8 §

I syfte att kontrollera och prioritera kommunkoncernens gemensamma förpliktelser d.v.s. skuldsättning och ansvarsförbindelser per kommuninvånare ska bolagen underställa investeringsbudgeten för de tre kommande åren för kommunfullmäktiges godkännande.

Övriga ägardirektiv

9 §

Kommunens energi- och klimatstrategi gäller även de direkt eller indirekt helägda kommunala bolagen. Bolagen ska aktivt delta vid uppdatering av ovanstående samt årligen och vid anmodan av kommunens miljösamordnare rapportera energistatistik och vidtagna åtgärder för att uppnå målsättningarna i kommunens energi- och klimatstrategi.

3 kap – Bolagens styrelser

1 §

Kommunfullmäktige utser styrelseledamöter i bolagen i enlighet med bolagsordningarna. Kommunfullmäktige utser också ordförande och viceordförande i bolagens styrelser.

Utvärderingen ska minst omfatta om bolagsstyrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter, om dess arbetsformer fungerar och om den är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell

Ägardirektiv

arbetsfördelning. Om bolagsstyrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas ska bolagsstyrelsen åtgärda bristerna eller underrätta kommunstyrelsens arbetsutskott om dessa.

Bolagsstyrelsen ska årligen utvärdera verkställande direktörens insatser, varvid endast styrelseledamöterna ska närvara.

Det åligger bolagsstyrelsen att se till att bolagets organisation är ändamålsenlig. I detta innefattas att organisationen som sådan ska inrymma rutiner och funktioner som verkar kvalitetssäkrande.

Intern kontroll

2 §

Bolagsstyrelsen ska se till att bolaget har en god intern kontroll och fortlöpande hålla sig informerad om och utvärdera hur bolagets system för intern kontroll fungerar. Internkontrollreglemente antaget av Kommunfullmäktige tillämpas även för kommuns bolag vilket bl.a. innebär att bolagsstyrelsen årligen ska upprätta en plan för internkontrollen i bolaget. Denna plan ska expedieras till kommunstyrelsen, liksom uppföljningen av planen.

Tillsättande av VD

3 §

Bolagsstyrelsen i direkt och indirekt ägda bolag ska samråda med kommunstyrelsen och kommunchef vid tillsättande av verkställande direktör om inte annat beslutas av kommunstyrelsen.

Arbetstagarrepresentation i styrelsen

4 §

Varje bolagsstyrelse bör söka en överenskommelse med de lokala fackliga organisationerna innebärande att de fackliga organisationerna avstår från formella styrelseposter och istället ges möjlighet att närvara med yttranderätt och förslagsrätt vid sammanträden.

Lagen (1987:1245) om styrelserrepresentation för de privatanställda gäller även av kommunen ägda bolag så länge dessa uppfyller kraven för lagens tillämpning. Lokal arbetstagarorganisation fattar beslut om inrättande av styrelserrepresentation.

Bolagsstyrelsen ska skriftligen underrättas om sådant beslut.

5 §

Kommunfullmäktige utser styrelseledamöter i direkt och indirekt helägda bolag i Olofströms kommun. För det fall lokal arbetstagarorganisation fattar beslut enligt ovan kan Nämnden för styrelserrepresentationsfrågor medge undantag från lagen innebärande att sådan styrelserrepresentation inte får ske.

Nämnden kan samtidigt besluta att en arbetstagarrepresentant inte får tillträda ett uppdrag som styrelseledamot eller suppleant fram till dess att frågan om undantag från lagen slutligt avgjorts.

Ägardirektiv

Bilaga 1 Holje Holding

Utöver vad som sägs i ägardirektivet tillämpas gällande lagstiftning.

Verksamhetsinriktning

1 §

Verksamhetsinriktning och ändamål framgår av bolagsordningen för Holje Holding, org.nr. 556619-5557.

Ekonomiska mål

2 §

Bolaget ska genom koncernbidrag finansiera det externa lån som innehas.

Ägardirektiv

Bilaga 2

Olofströms Kraft AB med dotterbolag

Utöver vad som sägs i ägardirektivet tillämpas gällande lagstiftning.

Verksamhetsmål

1 §

Verksamhetsinriktning och ändamål framgår av respektive bolagsordning;

- Olofströms Kraft AB, org.nr 556415-2436
- Olofströms Kraft Nät, org.nr 556462-1125
- Olofströms Energiservice AB, org.nr 556275-8341
- Olofströms Kabel-TV AB, org.nr 556360-1037

Ekonomiska mål – Elnät och va-verksamhet

2 §

Avgifterna/taxan ska bestämmas så att täckning för kostnaderna erhålls.

Avgiften/taxesättningen regleras i särskild lagstiftning.

Målsättningen ska vara att prishöjning ska undvikas så långt det är möjligt, medan kostnadssidan kontinuerligt ska vara föremål för effektivitetsöversyn. Innan prishöjning kan ske ska bolaget ha prövat effektiviteten i kostnaderna.

Den välkonsoliderade ekonomin ska användas långsiktigt, d.v.s. att ha en långsiktighet i taxe-/avgiftsutvecklingen, och/eller kunna möta nya investeringar och reinvesteringsbehov med oförändrad/jämn taxe-/avgiftsutveckling.

Det ska alltid bedömas om affärsområdets finansiella ställning är sådan att en taxe-/avgiftsjustering kan anstå.

I samband med förslag om taxe-/avgiftsjustering ska alltid bolagets styrelse redovisa sina överväganden.

Ekonomiska mål – Värmeverksamhet och bredband

3 §

Bolaget ska kontinuerligt pröva effektiviteten avseende affärsområdets kostnader.

Affärsområdet är konkurrensutsatt, varför det i prissättningen ska inräknas en för branschen normal riskpremie.

Affärsområdet ska bidra till att ytterligare konsolidera ekonomin och bidra till att nå ett mål på 30 % soliditet för Olofströms Kraft AB med dotterbolag.

Avkastningskrav

4 §

Olofströms Kraftkoncern ska redovisa ett positivt resultat efter finansiella poster om minst 10 % av omsättningen.

Utdelning

Ägardirektiv

5 §

Bolaget ska ge skälig avkastning på det av kommunen insatta kapitalet.
Kommunfullmäktige beslutar särskilt om direktiv gällande eventuell
utdelning i samband med årsstämma.

Ägardirektiv

Bilaga 3

Olofströmshus AB

Utöver vad som sägs i ägardirektivet tillämpas gällande lagstiftning, däribland Lag om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag, SFS 2010:879.

Verksamhetsmål

1 §

Verksamhetsinriktning och ändamål framgår av bolagsordningen för Olofströmshus AB, org.nr.556415-6445.

Ekonomiska mål

2 §

Bolaget ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Affärsmässiga principer tydliggör en skillnad mot affärsmässig grund. Orsaken till distinktionen är att hyresprissättningen är underordnad särskild lagstiftning, investeringarna har mycket lång varaktighet och kräver ett särskilt förhållningssätt vad gäller affärsmässighet, lagstadgade krav att erbjuda hyresgästerna inflytande, särskilda regler om begränsad värdeöverföring samt lokaliseringsprincipen som binder bolaget till den lokala marknaden. Sammantaget ger detta annorlunda förutsättningar för affärsmässighet för allmännyttiga bostadsaktiebolag jämfört med bolag i andra branscher.

Bolaget ska långsiktigt eftersträva en soliditet som uppgår till lägst 15 %. Utöver detta ska bolaget ta fram andra relevanta finansiella mål där grundprincipen är att vårda och utveckla det ekonomiska värdet i bolagets tillgångar.

Avkastningskrav

3 §

Bolaget ska årligen upprätta driftnettokalkyler för varje fastighet för att säkerställa att fastigheterna är korrekt värderade. Kalkylräntan ska sättas med hänsyn till för varje fastighets belägenhet, ålder och underhållsstatus. Om avkastningen för en fastighet inte når upp till uppsatt mål ska det analyseras om det är tillfälligt eller om den kan bli föremål för nedskrivning.

Utdelning

4 §

Utdelning från bolaget till kommunen följer särskilda regler. En förutsättning för att utdelning ska få ske är att det finns ett tillgängligt överskott enligt aktiebolagslagen. Utdelningen får inte överstiga den genomsnittliga statslåneräntan för föregående räkenskapsår med tillägg av en procentenhet multiplicerat med insatt aktiekapital. Utdelningen får inte heller överstiga hälften av föregående räkenskapsårs vinst.

Ägardirektiv

Uppgifter om beslutad utdelning och beräkningsunderlag ska skriftligen rapporteras till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Kommunfullmäktige beslutar särskilt om direktiv gällande eventuell utdelning i samband med årsstämma.

Ägardirektiv

Bilaga 4

Olofströms näringslivsbolag AB

Utöver vad som sägs i ägardirektivet tillämpas gällande lagstiftning.

Verksamhetsmål

1 §

Verksamhetsinriktning och ändamål framgår av bolagsordningen för Olofströms näringslivsbolag AB, org.nr.556104-9940.

Ekonomiska mål

2 §

I syfte att minimera kommunens risktagande ska bolaget, i de fall ett ägande inte är att föredra ur näringslivspolitiskt aspekt, pröva att på marknadsmässiga villkor söka avyttra fastigheter.

Bolaget drivs utan ekonomiskt vinstintresse. Vid kalkylering av hyresnivåer ska dock en för branschen rimlig riskpremie uttagas.

Bolaget ska långsiktigt eftersträva en soliditet som uppgår till lägst 25 %. Utöver detta ska bolaget ta fram andra relevanta finansiella mål där grundprincipen är att vårda och utveckla det ekonomiska värdet i bolagets tillgångar.

Avkastningskrav

3 §

Avkastningskravet begränsas till av vad som följer av 2 § ekonomiska mål.

Utdelning

4 §

Kommunfullmäktige beslutar särskilt om direktiv gällande eventuell utdelning i samband med årsstämma.